

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie A. R.

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2023 r. na posiedzeniu bez udziału stron wniosku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 29 czerwca 2023 r. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

W dniu 5 lipca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek Sądu Apelacyjnego w W. o przekazanie sprawy w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędzi Sądu Okręgowego w W. - A.B. delegowanej do Sądu Apelacyjnego w W., od orzekania w sprawie II AKa 146/23 innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Wniosek umotywowano tym, że w związku ze zmianą zakresu czynności sędziów II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w W., polegającą na powierzeniu od dnia 16 czerwca 2023 r. w ramach sekcji zażaleniuowo – wnioskowej tego Wydziału spraw AKo obejmujących wnioski i żądania wyłączenia sędziego, sędziom tego Sądu: SSA- P.S., SSA- A.N. oraz SSO del. P.B., z jednoczesnym wyłączeniem od rozpoznawania takich wniosków i żądań pozostałych sędziów orzekających w tym Wydziale, doszło do zagrożenia dobra wymiaru sprawiedliwości. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w W. doprowadziło to do sytuacji, w której Sąd Apelacyjny w W. w II Wydziale Karnym nie może rozpoznać

sprawy zainicjowanej żądaniem o wyłączenie sędziego jako sąd ustanowiony ustawą.

Wskazano we wniosku, że takie ukształtowanie zakresu czynności sędziów orzekających w II Wydziale Karnym stanowi przeszkodę do rozpoznania tego rodzaju spraw przez niezawisły i bezstronny sąd i jest równoznaczne z rozpoznawaniem ich przez organ nieposiadający takich przymiotów, będący sądem wyjątkowym, w rozumieniu art. 175 ust. 2 Konstytucji RP, mimo braku przesłanek do ustanowienia takiego sądu w czasie pokoju. Co więcej, podniesiono w nim, iż wskazanie przez prezesa sądu imiennie sędziów do orzekania w jednorodziejowych sprawach, w tym przypadku w sprawach wniosków o wyłączenie sędziów jest sprzeczne z prawem – ukształtowało bowiem sąd z kręgu zamkniętego, co skutkuje pominięciem przewidzianego prawem trybu losowania sędziów mogących przystąpić do orzekania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 29 czerwca 2023 r. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu musiał zostać oceniony jako niezasadny – jednak z innych przyczyn, niż wskazane w jego treści.

Uznając zasadność podniesionych w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 29 czerwca 2023 r. argumentów, ocenić trzeba, że w chwili orzekania w sprawie nie zachodzą już okoliczności przemawiające za odstąpieniem od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) i przekazania jej do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. Podkreślenia wymaga, że inicjatywa Sądu Apelacyjnego w W. zmierzająca do przekazania wniosku o wyłączenie sędziego wyznaczonego do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym sprawy oskarżonego A.R. innemu sądowi, co do zasady mieści się w ramach art. 37 k.p.k., gdyż przez przekazanie sprawy w tym trybie należy rozumieć nie tylko przekazanie całego postępowania w kwestii odpowiedzialności karnej określonej osoby, ale także przekazanie sprawy w określonej kwestii, w tym w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca

2023 r., I KZP 22/22; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 listopada 2003 r., II KO 60/03; z dnia 26 lipca 2023 r., II KO 86/23).

Jednak w chwili obecnej przestały istnieć podstawy omówione przez Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 29 czerwca 2023 r., mające wskazywać na to, że rozpoznaniu tego wniosku przez sąd miejscowo właściwy, to jest Sąd Apelacyjny w W., sprzeciwia się dobro wymiaru sprawiedliwości. Po wystąpieniu przez Sąd z przedmiotowym wnioskiem nastąpiła bowiem kolejna zmiana zakresu czynności sędziów orzekających w II Wydziale Karnym tego Sądu. Jak wynika z pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 21 lipca 2023 r., z wyciągu z protokołu nr 16/2023 z posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego z dnia 18 lipca 2023 r. oraz z „informacji o podziale czynności oraz sposobie uczestniczenia w przydziale spraw w Sądzie Apelacyjnym w W.”, przywrócono zakres czynności sędziów orzekających w II Wydziale Karnym obowiązujący przed dniem 16 czerwca 2023 r. (o czym należy wnioskować z treści tego pisma: „począwszy od dnia 19 lipca 2023 r. obowiązują podziały czynności sędziów II Wydziału Karnego o nowym brzemieniu, przywracając jednocześnie zapisy przed zmianą obowiązywania od dnia 16 czerwca 2023 r.”). W myśl zatem aktualnie wiążących regulacji, sprawy o wyłączenie sędziego mają być rozpoznawane nie - jak to ujęto we wniosku – przez „sąd wyjątkowy”, niebędący sądem ustanowionym ustawą, lecz przydzielane do rozpoznania wszystkim sędziom na zasadach ogólnych. Ponieważ nie zachodzi już przyjęta za podstawę wniosku o przekazanie sprawy obawa rozpoznania wniosku o wyłączenie sędzi A. B. przez sąd, który nie spełnia wymogów określonych w art. 175 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 EKPCz i art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[as]

HK

